

Türkiye’de Çocuk Gelişimi Bölümü Erkek Lisans Öğrencisi Olmak: “Erkek Adam Çocuk Gelişimi mi Okur?”

Being a Male Child Development Undergraduate Student at a University in Turkey: “Does a Male Study Child Development?”

Erhan ALABAY¹ , Rana ALAN² , Betül AÇIKALIN³ , Demet ERDENCİ⁴ ,
Fatma DARCAN⁵ , İrem DURSUN⁶ , Fatma Nur ZUNLUOĞLU⁷

Geliş Tarihi (Received): 15.12.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 21.02.2023

Yayın Tarihi (Published): 30.03.2023

Öz: Bu araştırmanın amacı, Türkiye’nin farklı üniversitelerinin Çocuk Gelişimi bölümlerinde öğrenim görmekte olan, erkek lisans öğrencilerinin mesleği seçme sürecinden başlayıp üniversitede öğrenim görme sürecine kadar yaşadıkları deneyimleri ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel araştırma modeli ile tasarlanmıştır. Çalışmaya Türkiye’nin farklı şehirlerinde Çocuk Gelişimi bölümünde öğrenim gören 18 erkek lisans öğrencisi katılmıştır. Veriler “Demografik Bilgi Formu” ve “Erkek Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Bölümle ilgili Deneyimleri Görüşme Formu” ile toplanmıştır. Çalışma sonucunda, erkek çocuk gelişimi öğrencilerinin çoğunlukla zorunluluktan dolayı bu bölümü seçtiği görülmüştür. Ayrıca lisans bölümünde okumaktan memnun olmalarına rağmen, bölümün kadın ağırlıklı bir bölüm olmasından dolayı sınıfta kendilerini yalnız hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak katılımcıların çoğu, bir erkek olarak çocuk gelişimi bölümünde okuduğu için toplum tarafından olumsuz yorumlar aldığı ve çoğunlukla çocuk gelişimi bölümünün erkeğe uygun bir meslek olmadığına dair görüşlerle karşılaştığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Gelişimi, Lisans Öğrencisi, Erkek Öğrenci Olma, Toplumsal Cinsiyet,

&

Abstract: The aim of this research is to reveal the experiences of male undergraduate students studying in the child development departments of different universities in Turkey, starting from the process of choosing the department of child development, until the process of studying at the university. The research was designed with a qualitative research model. The study group of the research consists of 18 male undergraduate students studying at the Undergraduate Child Development Department in different cities in Turkey. In the research, "Demographic Information Form" and "Departmental Experiences of Male Child Development Undergraduate Students Interview Form" were used as data collection tools. As a result of the study, it was seen that most male child development students chose this department because of necessity. In addition, although they were happy to study in the undergraduate department, it was concluded that they felt alone in the classroom because the department was predominantly female. Finally, most of the participants stated that they received negative comments from society because they studied in the child development department as a male, and they mostly encountered opinions that child development is not a profession suitable for males.

Keywords: Child Development, Undergraduate Student, Being A Male Student, Gender.

Atıf/Cite as: Alabay, E., Alan, R., Açıkalın, B., Darcan, F., Erdenci, D., Dursun, İ., Zunluoğlu, F. N. (2023). Türkiye’de Çocuk Gelişimi Bölümü Erkek Lisans Öğrencisi Olmak: “Erkek Adam Çocuk Gelişimi mi Okur?” *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 626-645. doi: 10.11616/asbi.1219685

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/asbi/policy>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2000 – Bolu

¹ Doç. Dr., Erhan Alabay, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, erhan.alabay@sbu.edu.tr. (Sorumlu Yazar)

² Çocuk Gelişimci, Rana Alan, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, ranaalan7@gmail.com.

³ Çocuk Gelişimci, Betül Açıkalın, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, betulackln@gmail.com.

⁴ Çocuk Gelişimci, Demet Erdenci, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, demeterdencii@gmail.com.

⁵ Çocuk Gelişimci, Fatma Darcan, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, darcan4990@gmail.com.

⁶ Çocuk Gelişimci, İrem Dursun, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, irem.dursun61@icloud.com.

⁷ Çocuk Gelişimci, Fatma Nur Zunluoğlu, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, ftmnurr.28@gmail.com.

1. Giriş

Toplumsal cinsiyet, bireyin biyolojik cinsiyetinden ayrı olarak içinde yaşamış olduğu toplum tarafından yüklenen cinsiyet kimliği olarak ifade edilmektedir. Bir diğer ifade ile toplumsal cinsiyet kişinin sahip olduğu biyolojik cinsiyetine özgü olarak toplum tarafından yüklenen sorumlulukları kapsar (Bütün, 2010; Clayton ve Tannenbaum, 2016). Bu nedenle toplumsal cinsiyet kavramı toplumdaki topluma ya da kültürden kültüre değişiklik gösteren bir yapıya sahiptir. Örneğin; ataerkil toplumlarda toplum tarafından erkeğe ve kadına yüklenen roller eşit değildir. Erkeğe daha üstün roller atfedilirken kadına daha alt ve güçsüz roller atfedilmektedir (Best ve Puzio, 2019; Neculaesei, 2015; Newman, 1995). Maalesef bu eşitsizlikler yaşamımızın tüm alanlarına yayılmıştır. Dünya Bankası’nın Kadınlar, İş Dünyası ve Hukuk (2022) raporu sonuçları incelendiğinde çalışma çağındaki yaklaşık 2,4 milyar kadına ekonomik anlamda fırsat sağlanmadığı, hatta dünya üzerindeki 178 ülkedeki yasaların kadınların tam ekonomik katılımlarının engellendiği vurgulanmıştır. Bu rapora göre, 86 ülkede kadınların bazı meslekleri yapamadıkları ve kısıtlandıkları ve 95 ülkede ise erkeklerle aynı işi yapmalarına rağmen eşit işe eşit ücret alamadığı sonucuna ulaşılmıştır (World Bank [Dünya Bankası], 2022). Dünya Ekonomik Forumu’nun (WEF; World Economic Forum) 30 Mart 2021 yılında yayımlanan “Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu” incelendiğinde de benzer sonuçlara rastlanmaktadır. Özellikle eğitim, sağlık, ekonomi ve siyasette küresel cinsiyet eşitsizliklerinin devam ettiği raporlanmıştır. Toplamda 156 ülkedeki karşılaştırmalar sonucunda, Türkiye’nin ekonomik katılım ve fırsat alanında 140., eğitime katılım alanında 101., sağlık ve hayatta kalma alanında 105. ve politika alanında 114. sırada olduğu belirtilmiştir. Ayrıca koronavirüs salgını öncesi ve sonrası kadının iş katılımı istatistikleri karşılaştırıldığında, Türkiye’deki kadınların iş katılımlarında diğer ülkelere oranla en yüksek düzeyde eşitsizliğe maruz kaldığı saptanmıştır. Bir diğer ifade ile koronavirüs sürecinde kadınların normalden daha az oranda ekonomik katılım ve fırsatlardan yararlandığı tespit edilmiştir (Dünya Ekonomik Forumu, 2021).

Belirtilen istatistiklerden de anlaşıldığı üzere birçok ülkede toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin etkilediği alanlardan birisi de meslek seçimleri veya kariyer planlamalarıdır. Bu aşamada ilk cevaplanması gereken soru şudur: “Bireyler kariyer planlamasını ya da meslek seçimini nasıl belirler?”. Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi’ne (1994) göre, bireyler akademik ya da mesleki kariyer seçimlerinde 3 temel ilkeyi baz alırlar. Bunlar; benlik, hedef temsilleri ve sonuç beklentileridir. *Benlik* ilkesinde, kişinin kendi yeteneklerini algılaması ön plandadır. Herhangi bir mesleği seçerken kişi, meslekle ilgili yeteneğe, becerilere ve öz yeterliliğe ne denli sahip olup olmadığını bu ilke sorgular. *Hedef temsilleri* ilkesinde ise bireyin kişisel hedeflerini seçeceği mesleğin ne oranda karşılayıp karşılamayacağı ile ilgilidir. Bireylerin kariyer seçerken önceden belirlediği ya da örtük hedefleri vardır. “Kariyer seçerken de bu hedeflere ne kadar ulaşabilirim?”, “Bu meslekler doğrultusunda hedeflerimi gerçekleştirip memnuniyet mi duyurum yoksa tatminsizlik mi yaşarım?” şeklinde soruları birey kendisine sorar. Bu sorulara verilen cevaplar kişinin meslek seçiminde hedef temsillerini oluşturur. Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi’nin son ilkesi de sonuç beklentileridir. *Sonuç beklentileri* ilkesi ise “Bu mesleği yaparsam neler olacak?” sorusu ile birebir bağlantılıdır. Bu soru altında birey hem fiziksel hem sosyal hem de öz değerlendirici beklentilerine yanıt bulmaya çalışır. İşte bu basamakta özellikle sosyal beklentiler basamağında bireyin çevresi, sosyal onayı ve statüsü önem arz etmektedir (Lent vd., 1994; Lent, 2005). Özellikle ataerkil toplumlar içerisinde yaşayan bireyler meslek seçerken sosyal çevresinden onay alabilmesi için, o toplumun mesleklere yüklemiş olduğu cinsiyet klişe kalıplara uyum sağlamış olması beklenir. Örneğin; toplum tarafından kadına atfedilmiş bir mesleğin erkek tarafından yapılması sonucunda “Erkekler bu mesleği yapar mı?” ya da tam tersi bir erkek mesleği olarak kabul edilen bir mesleği bir kadın tarafından yapılması durumunda “Kadın başına bu mesleği nasıl yapacaksın?” gibi yorumlarla karşı karşıya kalabilmektedir. Aynı paralelde Kuromboltz vd.’nin geliştirmiş oldukları Kariyer Kararı Vermede Sosyal Öğrenme Kuramı’nda da kariyer kararı verirken bireylerin çevresi ile etkileşiminin önemli bir yer kapladığının altı çizilmektedir (Yeşilyaprak, 2014). Bu kuramlardan da anlaşıldığı üzere, meslek seçimlerinde, içinde yaşanan toplumsal yapının özellikleri de etkin bir şekilde kariyer seçimini etkilemektedir. Özellikle bu durum ataerkil toplumlarda bir kat daha fazladır. Ataerkil toplumlarda yıllardır mesleklerde yaşanan toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinden dolayı farklı

ücretlerde çalıştırılma, kariyer basamaklarında ilerleme hızı veya mesleki yaşantılarda karşılaşılan durumlarda kadın ve erkek arasında dengesizlikler hala yaşanmaktadır (Correll, 2001).

Ulusal ve uluslararası alanda kariyer planlama ile toplumsal cinsiyet eşit(siz)liği arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine birçok araştırma ile alanyazında karşılaşılmaktadır. Weerarathna ve Hapurugala (2019) Sri Lanka'daki kariyer süreçlerinde cinsiyet faktörünün etkisini incelediği çalışmasında, kadınların mesleki hayatta önlerine birçok engelin çıkarıldığını belirtmiştir. Ayrıca kadınların ve erkeklerin aynı işyerinde aynı pozisyondaki görevlere getirilse de kadınlara yönelik muhafazakar inançların ve kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet önyargılarının daha fazla olması gerekçesiyle kadınların iş yerlerinde terfi alamadıklarını vurgulamıştır. Campbell vd. (2020) tıp alanında kariyer seçimleri ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmalarında tıp alanında erkeklerin daha baskın olduğunu altını çizmiştir. Ayrıca tıp alanının bazı alt dallarında erkek ya da kadın egemenliğinin yaygın olduğunu belirtmişlerdir. Bu cinsiyet dengesizliklerin nedenlerini ise kişilik özellikleri, ayrımcılık ve rol modellerin mevcut olmasına bağlamaktadırlar. Mozahem vd. (2018) ortaokul öğrencilerinin kariyer seçimleri ile cinsiyet arasında nasıl bir ilişki olduğunu tespit etmek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Bu araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile teknolojiyle ilgili kariyer seçme durumu arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmıştır. Bir diğer ifade ile erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla teknoloji alanında kariyer seçimi yapmak istedikleri anlaşılmıştır. Özellikle kadınların daha az temsil edildiği mesleklerden biri olan spor alanlarında koçluk mesleği ile ilgili çalışma yapan Serra vd. (2019) İspanya'da toplam 4146 çocukla çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda, oğlan ve kız çocuklarının meslek seçiminde kişisel hedeflerini belirlerken içinde yaşadığı toplumun toplumsal cinsiyet kalıp yargılarından etkilendiğini kanıtlamışlardır. Hatta mesleklerin cinsiyetleştirilmesi maalesef ki çok küçük yaş düzeyindeki çocuklarda bile ortaya çıktığını belirten çalışmalara da rastlanmaktadır. Alabay ve Özdemir (2020) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda; çocuklar, tamirci, iş makinesi kullanıcısı ve kaptan gibi meslekleri daha çok erkek mesleği, hemşire, terzi ve öğretmen mesleğini de kadın mesleği olarak tanımlamışlardır. Bu kapsamda meslekleri ve kariyer süreçlerini toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden dolayı olumsuz şekilde etkilediğini ortaya çıkartmış birçok araştırma bulgusuna da rastlanmaktadır (Ahuja vd., 2006; Buser vd., 2014; Macharia, 2011; Parlaktuna, 2010; Wesarat vd., 2016).

Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliğine maruz kalan mesleklerden birisi de çocuk gelişimi mesleğidir. ÖSYM'nin 2023 yılında yayımlanmış olduğu YÖK Lisans Atlas sistemi üzerinden inceleme yapıldığında, üniversitelerin lisans çocuk gelişimi programlarına yerleşen öğrencilerin sınıf bazlı cinsiyet oranlarında bir sınıfa en fazla yerleşen erkek öğrenci oranının %15,4 olduğu tespit edilmiştir. Hatta bazı üniversitelerin çocuk gelişimi lisans kontenjanlarına tamamen kadın öğrencilerin yerleştiği görülmektedir (YÖK, 2023). Lisans bölümlerindeki cinsiyet bazlı orantısızlıklar bazı sorunlara yol açabilir. Örneğin bu sorunların başında mesleğe dair motivasyon düşüklüğü ve mesleğe ait hissetmeme durumu örnek olarak verilebilir. Sezgin ve Alabay'ın (2021) çocuk gelişimi lisans öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmanın sonucunda da erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre mesleğe ait olma hissinin ve hem iç hem de dış motivasyonlarının daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Hatta bazı çalışma sonuçlarında çocuk gelişiminde öğrenim gören erkek öğrencilerinin bölümden mezun olduktan sonra çocuk gelişimi mesleği ile ilişkili olmayan farklı meslek kollarında kariyerlerine devam etme isteğinde olduğu saptanmıştır (Bal, 2022). Öğrenim gördüğü lisans programını bitirdikten sonra ilgili mesleği yapmak istememenin nedenlerinden birisinin mesleğe ait hissetmeme düzeyinden kaynaklı olduğu düşünülebilir. Mesleğe ait hissetmeme üzerine önlem programları gerçekleştirilmez ise bu durum öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ortamına ve mesleğe dair yabancılaşmasına da neden olabilir. Özellikle erkek öğrencilerin kadınlara oranla daha fazla yabancılaşma duygusu yaşadığı üzerine araştırma bulgularına da rastlanmaktadır (Çelik, 2020; Çelik ve Babaoğlu, 2017; Polat vd., 2015). Sınıf içi cinsiyet orantısızlıklarından doğacak bir diğer olumsuz durum da, bölümde azınlık cinsiyetteki bireylerin sınıf içinde kendisini daha yalnız hissetmesidir. Nas (2017) tarafından üniversite öğrencilerinin arkadaşlık seçimlerinde farklı değişkenlerin etkisini belirlemek amacıyla yaptığı çalışma sonucunda cinsiyet faktörünün arkadaş seçiminde önemli olduğu belirlenmiştir. Benzer olarak cinsiyet dağılımında eşitsizlik yaşanan bölümlerden birisi olan okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören erkek lisans öğrencileri ile yapılan çalışma sonuçlarında da erkek öğrencilerinin

yalnızlık çektiklerini ortaya koymuşlardır (Demir ve Çamlı, 2011; Kızıltaş vd., 2012). Sınıflarında hem cinsi öğrencilerin sayısının azlığı ya da hiç bulunmaması doğrultusunda yaşadıkları yalnızlık duygusu belli bir süreden sonra akademik başarısını da etkileyebilir. Özellikle kendini yalnız hisseden ya da diğer kişiler tarafından izole edilmiş hisseden lisans öğrencilerinin akademik başarısının da olumsuz etkilendiğini kanıtlayan çalışmalara rastlanmaktadır. Örneğin Wan Chik vd. (2012) Malezya’daki bir üniversitede hemşirelik eğitimi alan öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile akademik performansı arasındaki ilişkiyi araştırmak amaçlı yaptıkları çalışmanın sonucunda erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla daha düşük akademik performansa sahip olduğunu belirlemişlerdir. Ayrıca çalışmanın bu bulgusunu nedenlerinden birisini de sınıflarda orantısız cinsiyet dağılımından kaynaklandığının üzerine durulmuştur. Murray (2015) tarafından yapılan bir başka çalışmada da hemşirelik eğitimi alan Afrika kökenli Amerikalıların akademik başarılarını etkileyen faktörler araştırılmıştır. Akademik başarıyı etkileyen en önemli değişkenlerin başında sınıf içi dışlanma durumu ve bireyin sınıf içi yalnızlık hissi ile ilişkili olduğu vurgulanmıştır. Sonuç olarak yukarıda bahsedilen çalışma bulguları ışığında üniversitedeki bölümlerde cinsiyet bazlı orantısızlıkların azınlık cinsiyetteki öğrencileri sosyal ve akademik anlamda olumsuz yönden etkilediği söylenebilir. Bu çalışma, çocuk gelişimi bölümündeki azınlık cinsiyette olan erkek öğrencilerin yaşadıkları durumları ortaya çıkartmak ve çıkan sonuçlar doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması açısından önem arzettiği düşünülmektedir. Ayrıca alanyazın incelendiğinde çocuk gelişimi lisans bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin yaşadıkları durumları ortaya çıkartmayı hedefleyen çok az çalışmaya rastlanmıştır. Özellikle farklı üniversitelerden katılımcıların araştırmaya katılması ve lisans düzeyindeki öğrencilerle bu çalışmanın yapıyor olması çalışmayı özgün kıldığı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de bulunan farklı üniversitelerin, çocuk gelişimi bölümlerinde öğrenim görmekte olan erkek lisans öğrencilerinin çocuk gelişimi bölümünü seçme sürecinden başlayıp bu zamana kadar yaşadıkları deneyimleri ortaya çıkarmaktır. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevaplar aranmıştır.

- (1) Erkek öğrencilerin çocuk gelişimi lisans bölümünü seçme nedenleri nelerdir?
- (2) Erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerine tekrar bölüm seçme şansları verilse yine çocuk gelişimini seçip seçmeme durumları nedir? Nedenleri nelerdir?
- (3) Çocuk gelişimi bölümünde erkek öğrenci olmanın avantajları veya dezavantajları nelerdir?
- (4) Erkek öğrencilerin çocuk gelişimi lisans bölümünde öğrenim görmekten memnun olup olmama durumları nasıldır?
- (5) Çocuk gelişimi bölümünde okuyan erkek öğrencilere toplumun bakış açısı nasıl yansımaktadır?

Yöntem

2.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma modeli ile tasarlanmıştır. Nitel araştırma, araştırmanın amacı doğrultusunda cevabı aranan probleme sorgulayıcı ve yorumlayıcı olarak bakmayı ve problemin doğal ortamında incelemeyi ve anlamayı sağlayan bir araştırma modelidir (Baltacı, 2019). Nitel araştırma modellerinde gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi farklı veri kaynakları kullanılmaktadır. Ayrıca bu veri kaynakları doğrultusunda problem durumunu kendi doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya çıkartmaya çalışan bir modeldir (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada nitel araştırma modellerinden birisi olan Fenomenoloji yaklaşımı tercih edilmiştir. Fenomenolojik yaklaşım birey olarak problemin farkında olduğumuz ve bu kapsamda problemle karşı karşıya kalan bireylerden ayrıntılı ve derin bir bilgi sahibi olmaya çalışırken kullanılan bir nitel yaklaşımdır (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020). Bu çalışmada, çocuk gelişimi bölümünün kadınlar tarafından seçilen bir alan olduğu kanısında olan bir toplum içerisinde erkek çocuk gelişimi bölümü öğrencisi olma deneyimleri

araştırılmıştır ve bu deneyimlerin çalışmanın olgusunu (fenomen) oluşturması nedeniyle fenomenolojik yaklaşım seçilmiştir.

2.2.Çalışma Grubu

Araştırma kapsamına Türkiye'nin farklı şehirlerindeki Çocuk Gelişimi Lisans Bölümlerinde öğrenim görmekte olan 18 lisans öğrencisi alınmıştır. Araştırmada maksimum çeşitlilik örneklemeden yararlanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örneklemede, çalışma amacı doğrultusunda ele alınacak örneklemin farklı özellikleri göz önüne alınarak örnekleme dahil edilir. Özellikle nitel araştırmalarda daha zengin kategori, tema ve alt tema oluşturmak için tercih edilebilecek bir örnekleme modelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada lisans öğrencilerinin farklı şehirlerde eğitim görmesi, farklı sınıf düzeylerinde öğrenim görmesi ve vakıf/devlet gibi farklı özellikteki üniversitelerde öğrenim görüyor olması çalışmanın örnekleme çeşitlilik kriterleridir. Ayrıca çalışma grubunun sayısal değerinin belirlenmesinde veri doyumu esas alınmış ve 18 erkek lisans öğrencisi çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma kapsamına alınan 18 lisans öğrencisinin demografik özellikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Çalışma Grubuna Katılan Erkek Çocuk Gelişimcilerin Demografik Özellikleri

	Değişken	n	%
Yaş	20	2	11,11
	21	4	22,22
	22	5	27,78
	23	4	22,22
	24	2	11,11
	25	-	-
	26	1	5,56
Sınıf	1	1	5,56
	2	6	33,33
	3	4	22,22
	4	7	38,89
Üniversite Türü	Devlet	11	61,11
	Özel/Vakıf	7	38,89
Genel Akademik Not Ortalama	0,00-1,99	1	5,56
	2,00-2,99	6	33,33
	3,00-4,00	11	61,11
Çocukluğunuzu Geçirdiğiniz Yer	İl merkezi	9	50,00
	İlçe	5	27,78
	Köy/Kasaba	4	22,22

Mezun Olunan Lise Türü	Anadolu lisesi	11	61,11
	İmam hatip lisesi	3	16,67
	Meslek lisesi	2	11,11
	Temel lise	2	11,11

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan erkek lisans öğrencilerinin en düşük 20 ve en yüksek ise 26 yaşında olduğu görülmektedir. Çalışma grubunun ortalama yaşı ise 22,22 yıldır. Çalışmaya katılanların %38,89’unun 4. sınıf, %33,33’ünün 2. sınıf, %22,22’sinin 3. sınıf ve %5,56’sının 1. sınıf olduğu tespit edilmiştir. Üniversite türü değişkeni incelendiğinde katılımcıların %61,11’inin devlet, %38,89’unun ise özel/vakıf üniversitesinde öğrenim gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Akademik not ortalaması incelendiğinde ise erkek lisans öğrencilerinin %61,11’inin 3,00-4,00 arasında, %33,33’ünün 2,00-2,99 arasında ve %5,56’sı ise 0-1,99 puan arasında genel akademik not ortalamasına sahip olduğuna rastlanmıştır. Son olarak mezun oldukları lise türü araştırılmıştır. Araştırma sonucunda %61,11’inin Anadolu Lisesi, %16,67’si İmam Hatip Lisesi, %11,11’er ise Meslek Lisesi ile Temel Lise mezunu olduğu saptanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak “Demografik Bilgi Formu” ve “Erkek Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Bölümü İlgili Deneyimleri Görüşme Formu” kullanılmıştır.

Demografik bilgi formu araştırmacılar tarafından hazırlanmış olup, araştırmaya katılan erkek lisans öğrencilerinin temel kişisel özelliklerini ortaya çıkartmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda form, 6 kapalı uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu sorular (1) Yaş, (2) Sınıf, (3) Üniversite Türü, (4) Genel Akademik Not Ortalaması, (5) Çocukluğunuzu Geçirdiğiniz Yer ve (6) Mezun Olunan Lise Türü’dür.

Araştırmada kullanılan bir diğer veri toplama aracı ise “Erkek Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Bölümü İlgili Deneyimleri Görüşme Formu”dur. Bu form, öncelikle araştırmacılar tarafından yapılan alanyazın taramaları sonucunda oluşturulmuş ve ardından çocuk gelişimi alanında doktora eğitimini tamamlamış 3 uzman tarafından uzman görüşü alınarak son haline getirilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu şeklinde hazırlanan bu formda toplam 5 adet soruya yer verilmiştir. (1) Çocuk gelişimi lisans programını seçme nedeninizi bize detaylıca anlatabilir misiniz? (2) Şu an tekrar seçme hakkı verseler yine çocuk gelişimi bölümünü seçer miydiniz? Neden? (3) Çocuk gelişimi lisans programında erkek öğrenci olmanın avantajları veya dezavantajları sizce var mıdır? Eğer var ise bize bunlardan bahsedebilir misiniz? (4) Şu an da çocuk gelişimi lisans programında eğitim öğretim görmekten memnun musunuz? Neden? (5) Çocuk gelişimi lisans programını okurken cinsiyetinizden dolayı sosyal çevrenizden ne gibi yorumlar gelmektedir? Olumlu veya olumsuz bir yaşantınız var ise bize bundan bahsedebilir misiniz?

2.4. Veri Toplama Süreci ve Analizi

Araştırmada veri toplama araçları hazırlanıp, uzman görüşlerinden geri bildirimler alındıktan sonra Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kuruluna başvurulmuş ve 30.09.2022 tarihli ve 22/12 karar sayılı etik kurul izni alınmıştır. İzinler alındıktan sonra farklı üniversitelerin çocuk gelişimi bölümünde görevli öğretim elemanlarına telefon ile ulaşılmış ve lisans programlarında öğrenim görmekte olan erkek öğrencilerin olup olmadığı bilgisine ulaşılmıştır. Bu bilgiler araştırmacılar tarafından kaydedilmiştir. Ardından erkek öğrencilerin olduğu sınıfların sınıf temsilcilerinin iletişim bilgileri öğretim elemanlarından alınmış ve kaydedilmiştir. Sınıf temsilcilerinin yardımları ile erkek öğrencilere ulaşılmış ve sınıflarında erkek çocuk gelişimcilerin iletişim adresleri alınmıştır. İletişim adreslerinden iletişime geçen ve gönüllü olarak çalışmaya katılmaya onay veren lisans öğrencilerinin bir listesi çıkartılmıştır. İstanbul ili dışında öğrenim gören erkek lisans öğrencileri ile online platformlar üzerinden görüşmeler gerçekleştirilmiş, İstanbul ili içinde öğrenim gören erkek lisans öğrencileri ile de yüz yüze görüşmeler

yapılmıştır. Görüşmeler katılımcıların rızası doğrultusunda kayıt altına alınmış ve ardından araştırmacılar tarafından transkript edilerek yazıya çevrilmiştir. Transkript edildikten sonra görüşmelerin yazılı halleri her bir katılımcının e-posta adresine gönderilmiş ve tekrar okumaları istenmiştir. Eklemek istediği ya da çıkartmak istediği ifadeler ya da cümleler var ise düzenleyip, tekrar araştırmacılara e-posta ile ulaştırmaları sağlanmıştır. Araştırmada veri toplama süreci boyunca her bir araştırma etiğine özenle dikkat edilmiştir.

Veri analizi sürecinde içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, nitel veri toplama araçları ile toplanan verilerin ayrıntılı olarak incelenmesinde kullanılan bir analiz yöntemidir (Baltacı, 2019). Bu analiz yönteminde, kategoriler ve temalara ulaşmaya çalışılır ve veri setinde sıklıkla tekrarlanan kodlar ortaya çıkarılır. Kodlardan kategorilere ve kategoriden ise temalara gidilir (Creswell, 2002). Bu araştırmada temalara ve kategorilere yer verilmiştir. Bu araştırmada öncelikle yapılan görüşmeler yazıya dökülmüş ve daha sonra veriler kodlanmıştır. Veri kodlaması ardından kod, kategori ve temalar bulunmaya çalışılmıştır. Ardından bulunan temalar ve kategoriler düzenlenip isimlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Son olarak ise bulguların yorumlanması kısmına geçiş yapılmıştır.

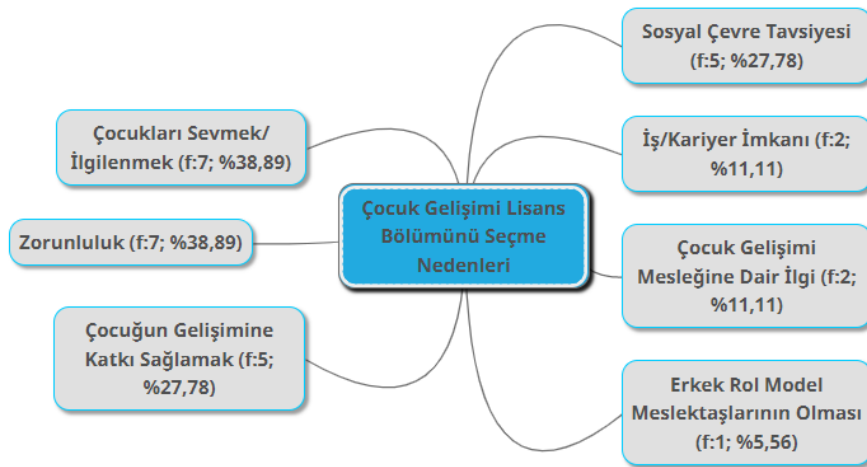
2.5. İnanırlık ve Tutarlılık

Araştırmada çalışma grubunu belirlerken farklı illerdeki ve farklı türlerdeki (özel/devlet) üniversitelerde öğrenim gören erkek lisans öğrencilerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu sayede çalışma grubundan gelebilecek olan verilerin çeşitliliği araştırmacılar tarafından sağlanmıştır. Araştırmada görüşme formu geliştirildikten sonra 1 erkek çocuk gelişimi lisans öğrencisi ile pilot bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu pilot çalışma sonucunda soruların anlaşılabilirliği gözlemlenmiş ve aynı zamanda soruların araştırmanın amacına dair yanıtların alınıp alınmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Veriler toplandıktan sonra farklı kodlayıcılar kodlamalar gerçekleştirmişler ve ardından kodlayıcılar bir araya gelerek kodlar karşılaştırılmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik yüzdesi oluşturulmuştur. Araştırmada kodlayıcılar arası uyum %87,16 olarak belirlenmiştir. Miles ve Huberman'a (1994) göre kodlayıcılar arası uyumun en az %80 düzeyinde olması gerekmektedir. Çalışmada kodlayıcılar arası uyum yüzdesi %80'in üzerinde çıktığı saptanmıştır. Çalışmada inandırıcılığı arttırmak için oluşturulan kategorilere uygun örnek ham verilere yer verilmiştir.

2. Bulgular

Çalışmanın ilk bulgusu erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin neden çocuk gelişimi bölümünü seçtiği ile ilgilidir. Çalışmaya katılan 18 çocuk gelişimi erkek lisans öğrencisinden alınan cevaplar analiz edilmiş ve çocuk gelişimi lisans bölümünü seçme nedeni temasında toplam 7 kategori oluşmuştur. Bulgular Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1: Çocuk Gelişimi Erkek Lisans Öğrencilerinin Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünü Seçme Nedenleri

Şekil 1’den de görüldüğü üzere, erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin lisans programını seçme nedenleri 7 kategoriye ayrılmıştır. Bunlar sırasıyla “çocukları sevmek/ilgilenmek”, “zorunluluk”, “çocuğun gelişimine katkı sağlamak”, “sosyal çevre tavsiyesi”, “iş/kariyer imkânı”, “çocuk gelişimi mesleğine dair ilgi” ve “erkek rol model meslektaşlarının olması” kategorileridir. Erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin bölümü seçme nedenlerinde en yüksek frekansa sahip olan kategorilerin “çocukları sevmek/ilgilenmek” ve “zorunluluk” kategorileri olduğu görülmektedir. Bir diğer ifade ile erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin çoğu çocukları sevdiği ve onlarla ilgilenmekten keyif aldığı için çocuk gelişimi lisans programını seçtiği gibi yüksek oranda üniversite sınavına giriş puanı bu bölüme yettiği için zorunlu olarak seçtiğine dair yanıtlara da rastlanılmıştır. Katılımcı 1 ve Katılımcı 10 çocukları sevdiğini belirterek mesleği şu şekilde seçtiğini dile getirmektedir:

Katılımcı 1: “Çocukları seviyorum. Vakit geçirmeyi seviyorum. Bazen yetişkinlerin aklına gelmeyen, yapamayacağı şeyleri çocuklar yapıyor. Bu benim dikkatimi çektiği için çocuk gelişimi bölümünü seçtim.”

Katılımcı 10: “Aslında çocuk gelişimini bana sevdiren çocuklar oldu. Çocukluk yaşantımda ve ardından süre gelen çocuklarla ilgilenme isteği beni bu bölüme sevk ettirdi.”

Çocukları ve çocuklarla ilgilenmeyi sevdiği için bölümü seçen lisans öğrencilerinin aksine bölümü tamamen zorunluluktan dolayı seçtiğini belirten öğrenci yanıtlarına da rastlanmaktadır. Örnek olarak çalışmaya katılan Katılımcı 11, 13 ve 16’nın bölümü seçme nedeni sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde bölümü zorunluluktan dolayı seçtiği anlaşılmaktadır.

Katılımcı 11: “O an olarak üniversite giriş puanım çocuk gelişimi bölümüne yetti. O nedenle çocuk gelişimini seçtim.”

Katılımcı 13: “Puanım çocuk gelişimi lisans bölümüne yetiyordu ve bende mecburen bu bölümü seçtim. Başka bir detayı yok.”

Katılımcı 16: “Sınav öncesinde arkadaşlarım ile konuşurken bir arkadaşım anaokulu öğretmenliği okuyacağını söylemişti. Bende çocukları hiç sevmediğimi ve asla böyle bir mesleği yapamayacağımı söylemiştim, büyük konuştum yani. YGS/LYS çok iyi gelmeyince bölüm seçimini babamla yapmıştık. Sonuç olarak büyük konuştüğümüz yerden vurulduk. Yoksa Coğrafya istiyordum.”

Erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin bölümü seçme nedenleri arasında oluşan diğer iki kategori de “sosyal çevre tavsiyesi” ve “iş/kariyer imkanı”dır. Katılımcı 15’in bu iki kategoriye dair verdiği yanıt aşağıda sunulmuştur.

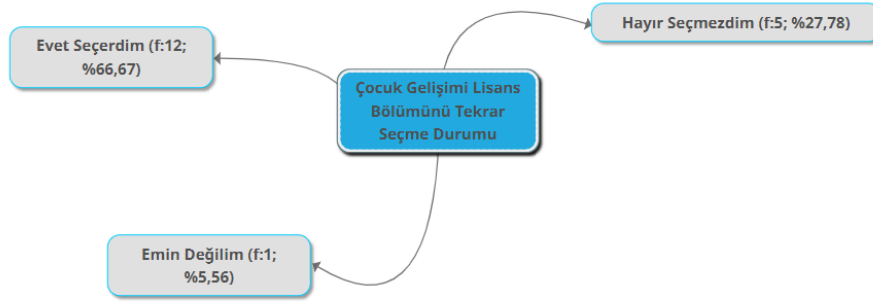
Katılımcı 15: “...Mesleği seçme nedenimdeki ilk çıkış sebebi çevremdekilerin “güzel ataması var, rahat edersin, kapağı devlete at memur ol kafan rahat olur.” gibi önermeleriydi...”

Çocuk gelişimi bölümünü seçme nedenlerinden birisi de meslekte erkek rol model meslektaşlarının olmasıdır. Katılımcı 6 çocuk gelişimi bölümünü seçme nedenini şu şekilde açıklamıştır:

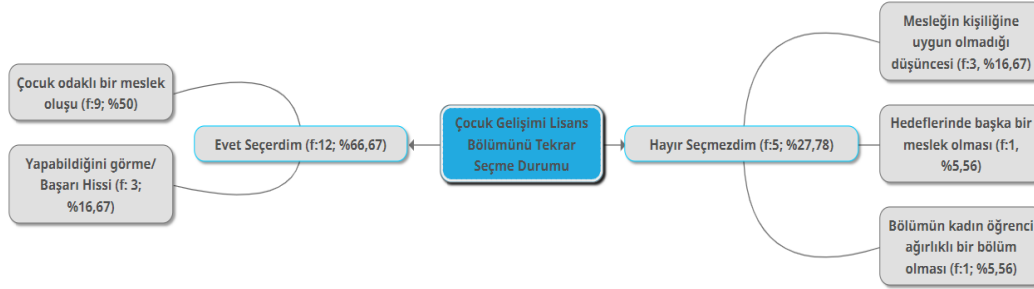
Katılımcı 6: “...Bölümü araştırdığım dönemde çok sayıda çocuk gelişimi ve psikolojisi üzerine çalışma yapan erkek meslek elemanlarının olduğunu gördüm. Bu kişilerin ayrıca sahada oldukça saygı duyulan kişiler olması da benim çocuk gelişimi bölümünü seçmem de bir etki oluşturmuştu.”

Araştırmada erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerine yöneltilen “Şu an tekrar seçme hakkı verseler yine çocuk gelişimi bölümünü seçer miydiniz?” sorusuna verilen yanıtlar incelenmiş ve analizi Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2: Çocuk Gelişimi Lisans Programını Tekrar Seçip Seçmeme Durumları

Şekil 2 incelendiğinde araştırmaya katılan 18 erkek çocuk gelişimi bölümü lisans öğrencisinin %66,67'sinin tekrar seçme şansı verildiğinde çocuk gelişimi lisans programını seçeceğini, %27,78'inin ise tekrar çocuk gelişimi lisans programını seçmeyeceğini belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Sadece 1 katılımcının seçip seçmeme konusunda kararsız olduğu tespit edilmiştir. Bir başka ifade ile çalışmaya katılan lisans öğrencilerinin yarısından fazlasının tekrar çocuk gelişimi bölümünü tercih etmek isteyecekleri anlaşılmaktadır. Araştırmada ayrıca tekrar seçme ya da seçmeme nedenleri de sorulmuş ve verdikleri yanıtlar analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Şekil 3'te sunulmuştur.

Şekil 3: Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünü Tekrar Seçip Seçmeme Nedenleri

Çocuk gelişimi bölümünü tekrar seçeceğini belirten 12 erkek lisans öğrencisinin seçme nedenleri araştırıldığında 2 kategorinin oluştuğu gözlemlenmiştir. Bu kategoriler "çocuk odaklı bir meslek oluşu" ve "yapabildiğini görme, başarı hissi"dir. Katılımcı 2: "Evet tekrar çocuk gelişimi bölümünü seçerdim. Çünkü bu hayatta muhatap olmak istediğim ilk şey çocuklardır." ve Katılımcı 6: "...Dediğim gibi hem profesyonel yaşam hayatı olsun hem de özel hayatım olsun çocuklarla ilgilenmek istiyorum. Sonuçta gelecekte bizlerde birer anne-baba olacağız. Bunlar hem kendi özel yaşamımız için hem de diğer çocukların yaşamı için gayet önemli şeyler olduğunu düşünüyorum..." cevapları "çocuk odaklı bir meslek oluşu" alt boyutuna örnek olarak verilebilir. Katılımcı 8 ise bu soruya şu şekilde yanıt vermiştir. "Kesinlikle çocuk gelişimi bölümünü seçerdim. Çünkü bölüme ilk girdiğim zaman kendime yönelttiğim "yapabilir miyim?", "başarabilir miyim?" sorularını bugün itibarıyla yaptığımı, deneyebildiğimi ve başardığımı gördüm. Bu zamana kadar gösterdiğim çabam beni hiç şaşırtmadığı için bugün ve yarın yine çocuk gelişimi bölümünü seçtiğim için pişman hissetmeyeceğim." Katılımcı 8'in vermiş olduğu yanıt ise seçme nedenini oluşturan "yapabildiğini görme, başarı hissi" kategorisine örnek olarak verilebilir.

Diğer taraftan çocuk gelişimi lisans programını tekrar seçmezdim diyen toplam 5 erkek çocuk gelişimi öğrencisinin yanıtları incelendiğinde ise seçmeme nedenleri 3 kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler "mesleğin kişiliğine uygun olmadığı düşüncesi", "hedeflerinde başka bir meslek olması" ve "bölümün kadın öğrenci ağırlıklı bir bölüm olması" kategorileridir. Tekrar çocuk gelişimi bölümünü seçmeyen 3 öğrencinin mesleğin kendi kişiliğine uygun olmadığı düşüncesine sahip olduğu anlaşılmıştır. Katılımcı 3'ün "Tekrar çocuk gelişimi bölümünü seçmezdim. Bana göre bir bölüm değilmiş. İçeriğini gördükten sonra bana göre olmadığını fark ettim." ve Katılımcı 4'ün "Seçmem. Aslında bana uygun bir bölüm olmadığından. Cevabımın temelinde biraz bu neden var. Biraz sabır gerektiren bir meslek, ondan dolayı bana uygun görmüyorum." cevapları "mesleğin kişiliğine uygun olmadığı düşüncesi" kategorisine örnek olarak verilebilecek ham verilerdir.

Katılımcı 15’in “Seçmezdim. Çünkü başka bir hedefim vardı, yüksek ihtimalle onu seçerdim.” yanıtı “hedeflerinde başka bir meslek olması” kategorisini; Katılımcı 18’in “Yüksek ihtimal ile seçmezdim... Açıkçası 60 kızın arasında kalmak ilk başta kulağa hoş geliyor ama hiç de değil. Lisede bile daha çok anım var.” yanıtı ise “bölümün kadın öğrenci ağırlıklı bir bölüm olması” kategorisini oluşturan yanıtlardır.

Çalışmaya katılan erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerine yöneltilen bir diğer araştırma sorusu da şudur: “Çocuk gelişimi lisans programında erkek öğrenci olmanın avantajları veya dezavantajları var mıdır? Bize açıklayabilir misiniz?” Analiz sonucundaki bulgular Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4: Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünde Erkek Öğrenci Olma Durumu

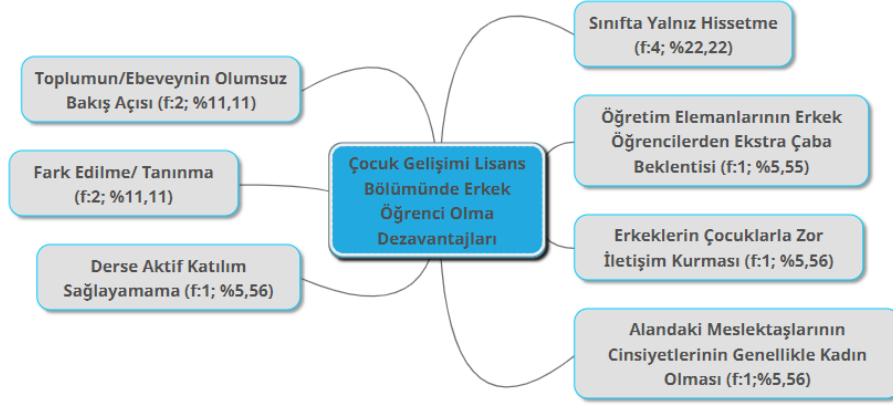

Şekil 4 incelendiğinde, verilen cevaplarda dezavantaj ve avantaj oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Yanıtların %66,67’sinde avantajlı yanlarından bahsedilirken, %61,11’inde ise dezavantajlarından söz edilmiştir. Yanıtların %22,22’sinde ise çocuk gelişiminde erkek olmanın avantaj ya da dezavantaj sağlamadığını belirtmektedir. Katılımcılara aynı sorunun devamı olarak nedenleri sorulmuştur. Bu kapsamda avantajlı ya da dezavantajlı olma düşüncesinin altındaki nedenler araştırılmıştır. Analiz sonuçları Şekil 5 ve Şekil 6’da verilmiştir.

Şekil 5: Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünde Erkek Olma Avantajları

Şekil 5 incelendiğinde, çocuk gelişimi bölümü içerisinde erkek öğrenci olmanın avantajlarına değinen katılımcıların yanıtları doğrultusunda 6 kategori oluştuğu görülmektedir. Bu kategoriler “fark edilme/ tanınma”, “kadın öğrenciler tarafından yardımcı olunması”, “alanda erkek çocuk gelişimi profesyonellerin az oluşu”, “erkek meslektaşlarının çoğunlukla yönetici olması”, “iyi baba olma” ve “erkeklerin sabırlı olma düşüncesi” olarak isimlendirilmiştir. Katılımcı 8’in “Çocuk gelişimi bölümünde erkek olmak; kalabalık bir topluluk içinde farklı olan bir azınlık grup olmak gibidir. Bu durumu avantaj ve dezavantaj şeklinde yorumlamak mümkündür. Çoğu öğretim görevlisi tarafından gözde olabilirsiniz.” yanıtı ve Katılımcı 9’un “Bir ortamda farklı biri olduğunda dikkat çekiyorsunuz. Bizim bölümde bir erkek hoca var. Hocamız da bu zamana kadar kız öğrencilerle çok sık çalıştığı için erkek öğrenciye farklı yaklaşıyor diye düşünüyorum. Bu bölüm çok anaerkil bir bölüm. Sürekli anne profili var, anne gözüyle bakılıyor. Bir erkek geldiğinde ise baba gözüyle de bakılıyor. Böyle olunca da hocalar tarafından da olumlu karşılanıyor.” yanıtı en yüksek frekansa sahip olan “fark edilme/ tanınma” kategorisine örnek olarak verilebilir.

Şekil 6: Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünde Erkek Olma Dezavantajları

Şekil 6 incelendiğinde, çocuk gelişimi bölümünde erkek olarak eğitim gören lisans öğrencilerinin cinsiyetinden dolayı dezavantaj yaşadıkları da belirtilmiştir. Yapılan içerik analizi sonucunda toplam 7 kategorinin olduğu tespit edilmiştir. En yüksek tekrar eden kategorinin “sınıfta yalnız hissetme” kategorisi olduğu saptanmıştır. Bu kategoriyi erkek çocuk gelişimi öğrencilerinin sınıf içinde cinsiyetinden dolayı yalnız hissettiği üzerine verdiği cevaplar oluşturmuştur. Katılımcı 9’un “...Ben yaş itibarıyla büyük ve baskın bir erkeğim. Bu kadar kızın içinde başlarda çok yalnızlık çektim. Zamanla arkadaşlarımla iletişim kurduk...” yanıtı ve Katılımcı 16’nın “...Ayrıca tek erkek olduğum için sınıfta can sıkıntısı da oluyor. Kendini yalnız hissedebiliyorsun.” yanıtı bu kategoriye örnek olarak verilebilir.

Diğer bir kategori de “toplumun/ebeveynin olumsuz bakış açısı” kategorisidir. Bu kategoriyi, ebeveynlerinin veya toplumun diğer bireylerinin çocuk gelişimi mesleğinin sadece kadınlar tarafından yapılacağına inandığını içeren yanıtlar oluşturmaktadır. Katılımcı 14’ün “Toplum Çocuk Gelişimi mesleğini kadın mesleği olarak düşünüyorlar. Bu nedenle karşılaştıklarım “Erkek iş bulabilir mi? Erkeğin iş olanağı var mı?” şeklinde sorular soruyorlar. Bu durum bir dezavantaj olarak görülüyor. Böyle sorular biraz insanı bunaltıyor.” ve Katılımcı 6’nın “...Dezavantajları tabii aileler. Özellikle gelişmemiş bölgelerde biraz daha ters tepki verebiliyor. Çocuklarına erkek çocuk gelişimci bakmasın gibi yaklaşımlarda bulunuyorlar...” verdiği yanıtlar bu kategoriye örnek olarak verilebilir.

Fark edilme/tanınma kategorisini, katılımcıların sınıf içerisinde cinsiyetinden dolayı dezavantajlı durum yaşadığını belirttiği yanıtlar oluşturmaktadır. Örneğin Katılımcı 15 bu kategori kapsamında şu şekilde bir cevap vermiştir. “Bence dezavantajları var. Hocalar erkek öğrencilerden ekstra şeyler bekliyorlar. Sanırım istemediğim bir bölümde okuduğum için benim için dezavantajlı bir durum. Mesela bir ödev verdiklerinde daha farklı bir şey istiyorlar, daha orijinal bir şey.”

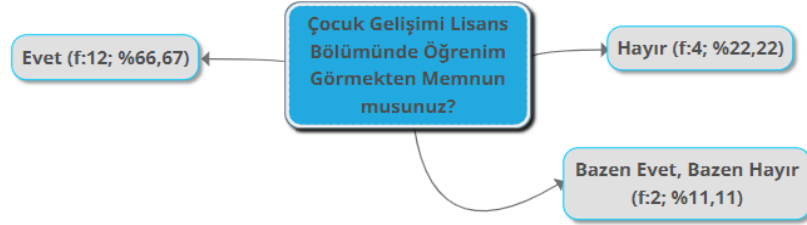
Diğer kategoriler ise “derse aktif katılım sağlayamama”, “öğretim elemanlarının erkek öğrencilerden ekstra çaba beklentisi”, “erkeklerin çocuklarla zor iletişim kurması” ve “alandaki meslektaşlarının cinsiyetlerinin genellikle kadın olması” kategorileridir. Bu kategorileri sadece birer katılımcının verdiği cevaplar oluşturmuştur. Bazı katılımcı yanıtları aşağıda verilmiştir.

Katılımcı 9: “Ben stajımı X Eğitim Araştırma Hastanesi’nde yaptım. Üç çocuk gelişimci vardı ve hepsi kadındı. Ben oraya gidince tek erkektim ve hocaların ilk erkek stajyeriydim. Çocuk psikiyatristi de kadındı. Ortama adapte olmak zor oluyordu. Mesela hasta gelmediğinde kendi aralarındaki muhabbetleri erkek öğrenci olduğumuz için yanımda yapamıyorlardı. Ya da anaokulu stajında tek erkek müdür yardımcısıydı o da gitmişti. O müdür yardımcısı da kadın oldu. Okuldaki herkes kadındı. Bu ortama öğrencide olsa bir erkek geldiği zaman, o ortamda fark edilmeden düzen bozuluyor gibi. Bunu bilinçli yapmadıklarımı biliyorum. Kadınların rahatlığı erkek geldiğinde bozulabiliyor diye düşünüyorum. Farklı bakılıyor, bir dezavantajı da bu.”

Katılımcı 11: “...Yine sınıfta erkek öğrenci sayısı çok az olduğu için derse aktif katılma konusunda biraz zorluk çekiyorum...”

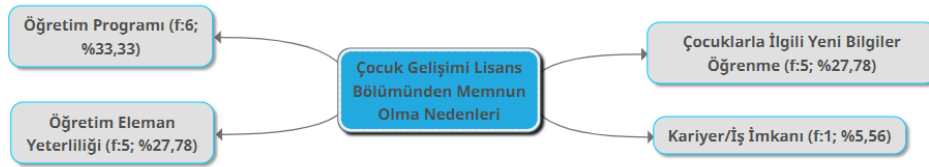
Araştırma kapsamında dördüncü olarak erkek çocuk gelişimi lisans okuyanların çocuk gelişimi bölümünde öğrenim görmekten memnun olup, olmadığı sorulmuştur. Verilen yanıtların analizi Şekil 7’de verilmiştir.

Şekil 7: Erkek Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünden Memnun Olma Durumları

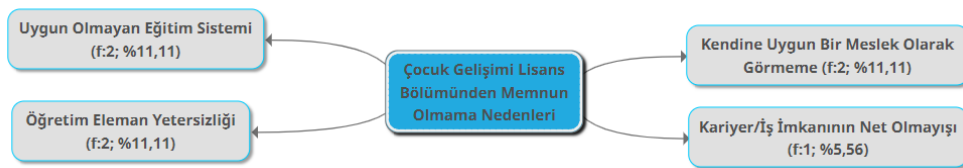

Şekil 7 incelendiğinde, çalışmaya katılan erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin yarısından fazlası (% 66.67) okudukları çocuk gelişimi lisans programlarından memnun olduklarını vurgulamışlardır. Çalışmaya katılan 4 katılımcı okudukları çocuk gelişimi lisans programından memnun olmadığını belirtirken, 2 katılımcı ise bazen memnun olduğunu bazen memnun olmadığını belirtmiştir. Memnun ise memnun olma, memnun değilse memnun olmama nedenleri de katılımcılara sorulmuştur. Şekil 8 ve 9’da nedenler belirtilmiştir.

Şekil 8: Çocuk Gelişimi Erkek Lisans Öğrencilerinin Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünden Memnun Olma Nedenleri

Şekil 9: Çocuk Gelişimi Erkek Lisans Öğrencilerinin Çocuk Gelişimi Lisans Bölümünden Memnun Olma Durumları

Şekil 8 ve 9 incelendiğinde çocuk gelişiminden memnun olan ve memnun olmayan erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin yanıtlarından 4’er kategori oluştuğu görülmektedir. Okudukları çocuk gelişimi lisans bölümünden memnun olma nedenlerinde “öğretim programı”, “öğretim elemanın yeterliliği”, “çocuklarla ilgili yeni bilgiler öğrenme” ve “kariyer/iş imkanları” kategorilerine rastlanmıştır. Memnun olma nedenini en yüksek düzeyde etkileyen nedenin çocuk gelişimi lisans öğretim programının kapsamlı olması olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcı 14 ve 15 okuduğu bölümün öğrenim programından dolayı memnun olduğunu şu şekilde dile getirmiştir:

Katılımcı 14: “... Çünkü bu bölümdeki dersleri isteyerek ve seyerek okuyacağımı düşündüm ve o şekilde de devam ediyor.”

Katılımcı 15: “Okuduğum çocuk gelişimi bölümünden oldukça memnunuz. Hedeflediğim amaca yönelik teorik eğitimler almak oldukça hoşuma gidiyor.”

Memnun olma ve memnun olmama temaları incelendiğinde benzer kategorilerin her temada da olduğu görülmektedir. Bu kategorinin çocuk gelişimi lisans programında görev yapmakta olan öğretim elemanının yeterlilik düzeyi olduğu tespit edilmiştir. Çocuk gelişimi lisans bölümünden memnun olduğunu belirten bazı erkek lisans öğrencilerinin bölümdeki öğretim elemanının yeterliliklerini olumlu şekilde değerlendirirken, bazı erkek lisans öğrencileri ise bölümdeki öğretim elemanlarının yeterliliklerini olumsuz değerlendirmektedir. Katılımcı 1 ve 2 bu konudaki görüşlerini şu şekilde yansıtmıştır:

Katılımcı 1: “...Yeri geldiğinde ders hakkındaki sorularıma cevap alabiliyorum ama bazen istesem de cevaplanmasını istediğim soruların cevaplarını hocalarımdan alamıyorum.”

Katılımcı 2: “... Çocuk gelişimi bölümümden memnun olmamı sağlayan hocalar kadar memnun olmamı engelleyecek hocalar da var. Fakat mesleği yapmak istiyorsam bazı olumsuz durumları ortadan kaldırmam gerekiyor.”

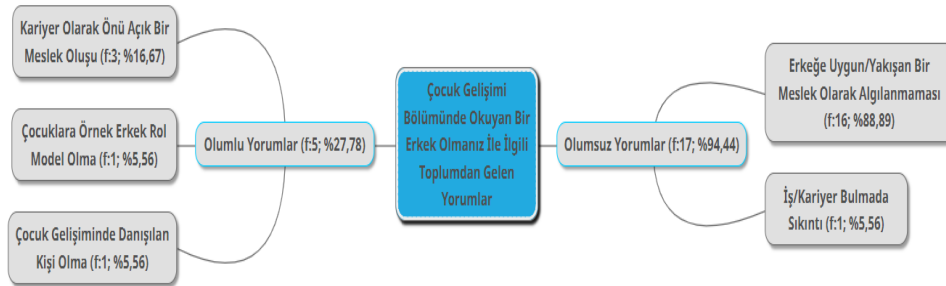
Benzer bir durum da mesleğin kariyer ve iş imkanları ile ilgilidir. Erkek lisans öğrencilerinin bölümden memnun olma ya da memnun olmama yanıtları incelendiğinde her iki kategori olarak iş ve kariyer ile ilgili başlıklar oluşmuştur. Örneğin okuduğu bölümden memnun olan Katılımcı 11 ile okuduğu bölümden memnun olmayan Katılımcı 4’ün yanıtları aşağıda sunulmuştur.

Katılımcı 11: “Evet, okuduğum çocuk gelişimi bölümünden çok memnunum, çünkü önü açık bir bölüm.”

Katılımcı 4: “Okuduğum çocuk gelişimi bölümünden memnun değilim. Nedeni; birincisi bana uygun olmaması, yapımı çok uygun bir bölüm değil. İkicisi, bitirdikten sonra ne olacağı muamma. Herhangi bir kesin geleceği olan bir bölüm değil.”

Araştırmanın bir diğer bulgusu ise çocuk gelişimi bölümünde okuyan bir erkeğin toplum tarafından nasıl yorumlandığı ile ilgilidir. Bu kapsamda katılımcılara “Çocuk gelişimi lisans programını okurken cinsiyetinizden dolayı sosyal çevrenizden ne gibi yorumlar gelmektedir?” sorusu sorulmuş ve yanıtları incelenmiştir. Analiz sonuçları Şekil 10’da verilmiştir.

Şekil 10: Çocuk Gelişimi Bölümünde Okuyan Bir Erkek Öğrenci Olmayla İlgili Yorumlar

Şekil 10 incelendiğinde, toplumun çocuk gelişimi alanında erkek öğrenci olma durumuna dair hem olumlu hem de olumsuz yorumların geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Fakat olumlu ve olumsuz gelen yorumların oranları incelendiğinde olumsuz yorumların daha yüksek oranda olduğu tespit edilmiştir. Toplumun olumlu yorumlarından oluşan ilk kategori “kariyer olarak önü açık bir meslek oluşu” kategorisidir. Katılımcı 7’nin “Lisans okurken olumlu anlamda herkes güzel tepki verdi. Yarın öbür gün okulu bitirdikten sonra iyi bir yere atanırsın, iyi bir işte çalışırsın gibi olumlu ve güzel tepkiler aldım.” ve Katılımcı 14’ün “...Olumlu var denilebilir. Olumluda herkes bana iş olanağının çok, ataman kolay olur diyorlar. İş olanağı bulursun. En kötü ihtimalle kendi yerini açarsın diye söylüyorlar...” verdiği yanıtlar bu kategoriye örnek olarak verilebilir. Verilen cevaplardan da anlaşıldığı üzere toplumun çocuk gelişimi mesleğinin iş olanaklarının geniş olduğu ve bu nedenle çocuk gelişimcisinin kolay iş bulabildiği görüşünde olduğu söylenebilir.

Diğer kategori de “çocuklara örnek erkek rol model olma”dır. Bu kategoride toplumun çocukların gelişimlerinde genellikle kadınların ön planda olması ve bu nedenle çocuklara örnek rol model erkek çocuk gelişimcilere çok az rastlandığına değinilmiştir. Erkek bir çocuk gelişimi öğrencisi olmanın çocuklara

olumlu erkek rol model kazandırmada önemli olduğunun da altını çizmişlerdir. Katılımcı 2: “Söylenene göre erkek olmanın avantajlarından biri erkek olduğum için çocuklarla daha ciddi çalışabileceğim ve erkek olduğum için bir baba figürü olarak çocukların beni ciddiye alacağı yönünde. Bunu süreç içerisinde göreceğiz.” şeklinde verdiği yanıtı bu kategori kapsamında sunulabilir.

Son olumlu yorumda oluşan kategori ise “çocuk gelişiminde danışılan kişi olma” kategorisidir. Katılımcı 6’nın “Olumlu yorumlar alıyorum özellikle aileye yardımcı oluyorum. Mesela yeğenlerim olsun tanıdık çevre gerekli desteği sağlayabiliyorsun ‘bunu yap, bunu yapma’ tarzında bende yönlendirebiliyorum. Aldığım tepkiler olumlu oluyor aile içinde sözüm biraz daha geçiyor. Öğretmen okullarda ilk size geliyorlar danışan alıyorlar. Bu mesleğe geçiş öncesinde bir hazırlık oluyor.” şeklindeki yanıtı çocuk gelişiminde okuyan bir erkek olarak danışılan bir kişi olduğunu göstermektedir.

Erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerine gelen olumsuz yorumlar incelendiğinde ise iki kategorinin oluştuğu göze çarpmaktadır. İlk ve en yoğun oluşan kategori “erkeğe uygun/yakışan bir meslek olarak algılanmaması” kategorisidir. Araştırmaya katılan erkek çocuk gelişimi öğrencilerinin %88,89’u bu kapsamdaki yorumlarla karşı karşıya kaldığını belirtmiştir. Katılımcı 17’nin “Sosyal çevrem genelde çocuk bakıcısı mı olacaksın? kız mesleği gibi olumsuz yorumlar yapmaktadır. Zamanı gelince çocuk gelişiminin ne olduğunu anlayacaklar.”, Katılımcı 15’in “Niye o bölümü seçtin sadece kızlar seçiyor” falan diye tepki geliyor genelde hatta “Değiştirmeyi düşünüyor musunuz?” diyenler bile oldu.”, Katılımcı 14’ün “Aa o bölüm kadınların bölümü değil mi? ya genellikle kadınlar okuyor.” dendi. Ben yine gülümsedim tabii o soruya alışkın olduğum için pek yadırgamadım. Açıklamaya çalıştım “Erkeklerde okuyabilir.” dedim.” ve Katılımcı 4’ün “Erkek adam çocuk gelişimi mi okur?” diyenini bile duydum. Bu bölümü okuduğumuz için çevredekiler biraz tuhaf bakıyor açıkçası.” yanıtları bu kategoriye verilebilecek çarpıcı ham verilerdir. Katılımcıların verdikleri yanıt incelendiğinde toplumun erkek cinsiyeti ile çocuk gelişimi mesleğinin tam anlamıyla bütünleştiremedikleri ve çocuk gelişimi mesleğine dair hala cinsiyetçi bir kalıp yargıya sahip oldukları söylenebilir. Diğer olumsuz yorumlar kapsamında oluşan kategori de “iş/kariyer bulmada sıkıntı” dır. Katılımcı 7’in “...Türkiye’deki bazı kreşler genellikle erkek öğretmen tercih etmediği için iş bulmada sıkıntı çekebilirsin diye söyleyenlerde olmuştur...” yanıtı bu kategoriye örnek olarak verilebilir.

3. Sonuç ve Tartışma

Türkiye’nin farklı üniversitelerinin çocuk gelişimi bölümlerinde öğrenim görmekte olan erkek lisans öğrencilerinin çocuk gelişimi bölümünü seçme sürecinden başlayıp bu zamana kadar yaşadıkları deneyimleri ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada, erkek lisans öğrencilerinin çoğunlukla zorunluluktan ya da çocukları sevdiklerinden ötürü çocuk gelişimi lisans programını seçtiği, çoğunlukla okudukları bölümden memnun olduğu ve tekrar lisans programı seçme şansları verildiğinde büyük bir oranda tekrar aynı bölümü seçeceği, çocuk gelişimi bölümünde bir erkek olmanın avantaj ve dezavantajlarının birbirine yakın oranda olduğu ve toplum tarafından bir erkek olarak çocuk gelişimi bölümünde öğrenim görmesine dair daha çok olumsuz yorumlar aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın ilk bulgusu, erkek öğrencilerin çocuk gelişimi kariyerini çoğunlukla zorunlu olarak seçtiğidir. Bunun en büyük nedenlerinden birisinin sınav giriş puanının hedeflediği programlara yetmemesi ve herhangi bir yere yerleşme isteğinden kaynaklı zorunlu olarak seçtiği söylenebilir. Şahin vd.’nin (2009) üniversitede öğrenim gören gençlerin sorunlarını ortaya çıkartmaya çalıştığı araştırmasında da yüksek bir orandaki öğrencilerin kendi kişiliklerine ve ilgilerine uygun olmayan ve istemediği bir bölümde okuduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin büyük şehirde, ulaşımın kolay olduğu ya da üniversitenin bulunduğu şehir yaşanabilir olmasından dolayı, bölüm tercih etmesinden kaynaklı zorunluluk olarak çocuk gelişimi bölümünü seçmiş olduğu düşünülebilir. Akar (2012) tarafından üniversite öğrencilerinin üniversitelerini seçerken hangi faktörlerin etkili olabileceği araştırılmıştır. Çalışma sonucunda, üniversite öğrencilerinin büyük bir oranının üniversite seçerken üniversitenin bulunduğu şehrin yaşanabilir özellikle olmasını ve ailesinin o şehirde ikamet etmesini ya da ailesinin ikamet ettiği şehre kolay ulaşımın sağlanmasını neden olarak öne sürdüğü göstermiştir. Erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin çocuk gelişimi lisans programını seçme nedenlerinin bir diğeri ise çocukları sevme durumundan kaynaklı

olduğudur. Bu durum, tüm çocuk gelişimi öğrencilerinin genel düşüncelerine paraleldir. Gülen (2020) tarafından çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin mesleği seçme nedenlerini araştırdığı çalışmada da birçok katılımcının çocukları sevdiği ve gelecek nesilleri yetiştirme isteği için çocuk gelişimi mesleğini seçtiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer olarak meslek seçiminde çocukları sevmenin bir neden olarak belirtildiği çalışma da Deniz ve Görge'nin (2019) çalışmasıdır. Deniz ve Görge (2019) sınıf öğretmenliği lisans öğrencilerinin alan seçme nedenlerini araştırdığı çalışmada da bazı katılımcıların sınıf öğretmenliğini seçme nedenleri arasında çocukları sevmenin ilk neden olarak belirttikleri görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde çocuk sevme durumunun meslek seçmede bir neden olarak ortaya çıkan çalışma bulgularına da rastlanmaktadır (Çetin, 2012; Gül Can vd, 2021; Kartal ve Kıymaz, 2020).

Çalışmanın önemli bulgularından birisi de erkek çocuk gelişimi lisans öğrencilerinin çocuk gelişimi alanında okumanın dezavantajlarından birisini sosyal çevresindeki kişiler tarafından olumsuz bir bakış açısıyla yaklaşması olarak belirtmesidir. Bu durumun nedenlerinden birisi özellikle ataerkil toplumlarda çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili mesleklerin daha çok kadınınsı özellikte olan meslekler kategorisine konması olabilir. Basmakalıp düşüncelere sahip olan toplumlarda erkekler genelde ev dışında tüm gün çalışarak evin ekonomisini sağlama ile ilişkilendirilirken, kadınlar ise ev işleri ve çocuğun bakım ve gelişim görevi ile ilişkilendirilir (Pace ve Sciotto, 2021). Montuenga vd. (2011) de çocuk bakımından kimin sorumlu olduğuna dair algılarını incelediği çalışmada, beş farklı ülkeden örnekleme ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda beş ülkede de çocuk bakımında sorunlu olan kişinin erkekten çok kadının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle toplumun çocuk bakımı rolünün kadına yüklendiği gözlemlenmiştir. Bu cinsiyet eşitsizliğinin Akdeniz ülkelerinde daha da belirginleştiği saptanmıştır. Çakırer Çalbayram ve Gönenç (2017), toplum tarafından sadece kadınların yapılabileceği yönündeki bir algısı olan mesleklerden ebelik mesleği hakkında erkek öğrencilerin görüşlerini belirlemek amacı ile bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda %30'a yakın öğrencinin erkeklerden ebe olunamayacağı, bunun bir kadın mesleği olduğunu, dinen ve kültürel olarak uygun olmadığını, günah olduğunu ve toplum tarafından dalga geçilebileceğini belirtmişlerdir. Mete vd.'nin (2019) ebelik mesleği ile ilgili gerçekleştirdikleri çalışmada da lisans öğrencilerinin erkek ebe olması gerektiğine dair görüş bildirmesine rağmen, öğrencilerin yarısından fazlasının erkek bir ebeden bakım almak istemediklerini bildirdiği saptanmıştır. Kürkçü (2021) tarafından Adana şehrinde kent içi ulaşımda kadın otobüs şoförleri ile gerçekleştirilen çalışmanın sonucunda, otobüs şoförlüğüne başlarken ve bu mesleği yaparken toplum tarafından toplumsal cinsiyet perspektifi açısından sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Hatta bazı durumlarda toplum tarafından damgalanma sürecine maruz kaldıklarını da söylemişlerdir. Yağbasan ve Aksoy (2016) toplum tarafından kadınlara atfedilen mesleklerden birisi olan okulöncesi öğretmenliğinde erkek okulöncesi öğretmenlerine dair ebeveynlerin algılarını belirlemek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada ebeveynlere "anaokulu öğretmeni" kimdir? sorusu sorulduğunda çalışmaya katılan örneklemin çoğunluğunun okul öncesi öğretmenini kadın cinsiyetinde tanımlamışlardır. Ayrıca katılımcıların çocuklarını bir kuruma yazdırırken, öğretmenin kadın olmasına %65 oranında dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Yukarıdaki araştırma sonuçlarına benzer olarak, toplum tarafından kadın ve erkek mesleği olarak algılanan mesleklere toplum tarafından algılanan cinsiyette değilseniz, sıkıntılar ve sorunlarla karşılaşıldığına dair bulguları içeren benzer araştırma örneklerine rastlanmaktadır (Bayram vd., 2021; Bulut ve Şahin Başfıncı, 2021; Gönc, 2016; Ulaş vd., 2016; Zeren ve Köşgeroğlu, 2020).

Çalışmada bir diğer bulgu da erkek öğrencilerin sınıf içerisinde kendi cinsiyetinden öğrenci sayısının az olmasından dolayı kendilerini daha yalnız hissetmeleridir. Karaoğlu vd. (2009) yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin kendilerini yalnız hissetme düzeylerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda da erkek öğrencilerinin yalnızlık düzeylerinin kadın öğrencilerden daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilerinin kendilerini yalnız hissetmesinin bir başka nedeni de arkadaşlık edinmede cinsiyet faktörünün etkisinden kaynaklı olduğu düşünülebilir. Nas (2017) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin arkadaşlık seçimini etkileyen faktörler araştırılmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların %42'sinin cinsiyete göre arkadaş seçtikleri belirlenmiştir. Özellikle kadın öğrencilerin arkadaş seçmede erkek öğrencilere göre cinsiyete odaklı hemcinsi bireyleri arkadaş olarak seçtiği sonucuna ulaşılmıştır. Yüksek öğretim kurumunun yayımlanmış olduğu YÖK Atlas incelendiğinde çocuk gelişimi lisans programlarına yerleşen bireylerin büyük bir çoğunluğunun kadın

olduğu görülmektedir (YÖK, 2023). Bu kapsamda erkek öğrencilerin hemcinsi sınıf arkadaşlarının sayısının az olmasından dolayı arkadaş edinmede zorluk yaşaması ve kadın öğrencilerin erkek öğrencileri arkadaş olarak çok tercih etmemesi çocuk gelişimindeki erkek öğrencilerin kendilerini sınıf içinde daha yalnız hissettiklerine neden oluşturabileceği düşünülebilir.

Çalışmanın sonucunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Çocuk gelişimi lisans bölümlerini erkek öğrencilerinde seçmesi için, lise döneminde öğrencilere rehberlik hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde verilmesi gerekmektedir. Çocuk gelişimi mesleğinin sadece kadınlar tarafından değil erkekler tarafından da yapılabilmesine dair bilgilendirmeler rehberlik servisleri tarafından öğrencilere sunulmalıdır.
- Çocuk gelişimi alanında mezun olmuş ve mesleğini başarı ile sürdürmekte olan örnek erkek çocuk gelişimcilerin daha görünür hale getirilmesi gerekmektedir. Hem görsel basında hem de yazılı basında erkek çocuk gelişimcilerinde yazılarına ve görüşlerine daha fazla yer verilebilir. Bununla birlikte sosyal medyada çocuk gelişimi alanında başarılarla imza atmış erkek çocuk gelişimcilerle röportajlar yapılabilir veya üniversitelere davet edilerek konuşmalar yapması sağlanabilir.
- Çocuk gelişiminde okuyan erkek çocuk gelişimcilere lisans aşamasında uzmanlar tarafından mesleki motivasyon ve mesleğe dair ait olma düzeylerini arttıracak programlar hazırlanıp uygulanabilir. Ayrıca erkek öğrencilerin sınıf içi yalnızlık duygularını azaltacak ek destek programları ya da öğretim elemanları tarafından sosyalleşme etkinlikleri düzenlenebilir. Böylelikle erkek lisans öğrencilerinin hem yalnız hissetmelerine engel olunmaya çalışılır hem de sınıf içi arkadaşlık ortamları sağlanabilir.
- Türkiye’de çocuk gelişimi okuyan erkek çocuk gelişimi öğrencilerinin tamamının bulunabileceği ve birbirleri ile iletişim kurabilecekleri bir destek grubu ya da bir platform oluşturulabilir. Böylelikle erkek öğrencilerin birbirleri ile iletişime girmeleri sağlanabilir.
- Politika yapıcılar toplum tarafından cinsiyete özgü olarak kalıp yargısal yaklaşımla ele alınan mesleklerin cinsiyetleştirilmemesine dair politikalar geliştirmelidir. Örneğin ataerkil toplumlarda kadına atfedilen mesleklerde erkeklere, erkeklere atfedilen mesleklerde ise kadınlara pozitif ayrımcılık tanınarak azınlıkta olan cinsiyetlere ek kontenjanların ya da ekstra meslek elemanı alım kontenjanlarının verilmesi sağlanabilir. Böylelikle tek bir cinsiyetin yoğun olarak yöneldiği mesleklere azınlık cinsiyetinde yönlendirilmesi sağlanabilir.
- Bu araştırmanın sonrasında erkek lisans öğrencilerinin cinsiyet azınlığından kaynaklı yaşadıkları olumsuz durum ya da duyguların düzenlenebilmesi için mesleki motivasyon, mesleki ait olma ya da mesleki uyum programları düzenlenebilir ve uygulanabilir. Bu çalışmada bireysel görüşmeler düzenlenmiştir. Bu durumların çözümlerinin tartışılacağı odak grup görüşmeleri yapıp, öğrencilerle birlikte olumlu atmosferin oluşmasını sağlayacak stratejiler oluşturulabilir. Ayrıca bu çalışma sadece lisans düzeyinde öğrenim gören erkek lisans öğrencilerini kapsamaktadır. İleriki çalışmalarda mezun olduktan sonra erkek çocuk gelişimcilerinin hangi alanlarda çalıştıkları ve meslekle ilgili yaşadıkları üzerine araştırmalar gerçekleştirilebilir ve bulgular bu çalışmanın bulguları ile karşılaştırılabilir.

Finansman/ Grant Support

The author(s) declared that this study has received no financial support.

Yazar(lar) bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Çıkar Çatışması/ Conflict of Interest

Yazar(lar) çıkar çatışması bildirmemiştir.

The authors have no conflict of interest to declare.

Yazarların Katkıları/Authors Contributions

Çalışmanın Tasarlanması: Yazar-1 (%25), Yazar-2 (%15), Yazar-3 (%15), Yazar-4 (%15), Yazar-5 (%10), Yazar-6 (%10), Yazar-7 (%10)
Conceiving the Study: Author-1 (%25), Author-2 (%15), Author-3 (%15), Author-4 (%15), Author-5 (%10), Author-6 (%10), Author-7 (%10)

Veri Toplanması: Yazar-1 Yazar-1 (%10), Yazar-2 (%15), Yazar-3 (%15), Yazar-4 (%15), Yazar-5 (%15), Yazar-6 (%15), Yazar-7 (%15)

Data Collection: Author-1 (%10), Author-2 (%15), Author-3 (%15), Author-4 (%15), Author-5 (%15), Author-6 (%15), Author-7 (%15)

Veri Analizi: Yazar-1 (%40), Yazar-2 (%10), Yazar-3 (%10), Yazar-4 (%10), Yazar-5 (%10), Yazar-6 (%10), Yazar-7 (%10)

Data Analysis: Author-1 (%40), Author-2 (%10), Author-3 (%10), Author-4 (%10), Author-5 (%10), Author-6 (%10), Author-7 (%10)

Makalenin Yazımı: Yazar-1 (%70), Yazar-2 (%5), Yazar-3 (%5), Yazar-4 (%5), Yazar-5 (%5), Yazar-6 (%5), Yazar-7 (%5)

Writing Up: Author-1 (%70), Author-2 (%5), Author-3 (%5), Author-4 (%5), Author-5 (%5), Author-6 (%5), Author-7 (%5)

Makale Gönderimi ve Revizyonu: Yazar-1 (%100), Yazar-2 (%0), Yazar-3 (%0), Yazar-4 (%0), Yazar-5 (%0), Yazar-6 (%0), Yazar-7 (%0)

Submission and Revision: Author-1 (%100), Author-2 (%0), Author-3 (%0), Author-4 (%0), Author-5 (%0), Author-6 (%0), Author-7 (%0)

Açık Erişim Lisansı/ Open Access License

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC).

Kaynaklar

- Ahuja, M., Ogan, C., Herring, S.C. ve Robinson, J.C. (2006). Gender and Career Choice Determinants in Information Systems Professionals: A Comparison with Computer Science in IT Workers: Human Capital Issues in a Knowledge Based Environment. in Niederman, F. and Farrat, T. (Eds), *IT Workers: Human Capital Issues in a Knowledge-Based Environment*, Information Age Publishing, Greenwich, CT, s.277-302.
- Akar, C. (2012). Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörler: İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(1), s.97-120.
- Alabay, E. ve Özdemir, G. (2020). 36-72 Aylık Çocukların Mesleklere Yönelik Oluşturdukları Toplumsal Cinsiyet Algıları. *Turkish Studies*, 15(1), s.13-29. <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.37370>.
- Bal, Ö. (2022). Önlisans Çocuk Gelişimi Programında Erkek Öğrenci Olmak. *Social Sciences Studies*, 8(100), s.2371-2378. <https://dx.doi.org/10.2922>.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), s.368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>.
- Bayram, B., Yüney, Z. ve Kuş, D. (2021). Kadın Mühendislerin Perspektifinden Erkek Egemen Alanda Kadın Olarak Çalışmanın Zorlukları. *Bilim Armonisi Dergisi*, 4(1), s.43-54.
- Best, D. L. ve Puzio, A. R. (2019). *Gender and Culture*. (David Matsumoto ve Hyisung C. Hwang, Eds). The Handbook of Culture and Psychology (2nd ed). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190679743.001.0001>.
- Bulut, T. ve Şahin Başfıncı, Ç. (2021). Farklı Sektörlerdeki Belirli Mesleklere İlişkin Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları: Doğrudan ve Dolaylı Ölçüm Yöntemlerine İlişkin Bir Araştırma. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 7(2), s.327-356. <https://doi.org/10.20979/ueyd.946862>
- Buser, T., Niederle, M. ve Oosterbeek, H. (2012). Gender, Competitiveness and Career Choices. *Quarterly Journal of Economics*, 129(3), s.1409-1447. <https://doi.org/10.1093/qje/qju009>.
- Bütün, M. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifinden Çocuk Bakım Hizmetleri: Farklı Ülke Uygulamaları*. (Uzmanlık tezi). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

- Campbell, A., Dennis, A., Wilkinson, T. ve McAleer, S. (2020). The Relationship Between Gender and Career Choice in Medicine – an Overview. *Journal of Gender Studies*, 7, s.852-855. <https://doi.org/10.1080/09589236.2020.1801396>.
- Charlesworth, T. E. S. ve Banaji, M. R. (2019). Gender in Science, Technology, Engineering, and Mathematics: Issues, Causes, Solutions. *The Journal of Neuroscience*, 39(37), s.7228-7243. <https://doi.org/10.1523/jneurosci.0475-18.2019>.
- Clayton, J. A. ve Tannenbaum, C. (2016). Reporting Sex, Gender, or Both in Clinical Research? *JAMA*, 316(18), s.1863-1864. <https://doi.org/10.1001/jama.2016.16405>.
- Correll, S. J. (2001). Gender and the Career Choice Process: The Role of Biased Self-Assessments. *American Journal of Sociology*, 106(6), s.1691-1730. <https://doi.org/10.1086/321299>.
- Creswell, J. W. (2002). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative*. Prentice Hall Upper Saddle River, NJ.
- Çakırer Çalbayram, N. ve Gönenç, İ. M. (2017). Meslek Tercihi Yapacak Erkek Öğrencilerin Ebelik Hakkındaki Görüşleri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 2017, s.32-37.
- Çelik, O. T. (2020). Üniversiteye Yabancılaşmanın Cinsiyet, Bölüm Seçme Kararı, Akademik Performans ve Akademik Öz-yeterlik Açısından Yordanması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), s.813-826. <https://doi.org/10.17679/inuefd.661389>.
- Çelik, E., ve Babaoğlu, E. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Yabancılaşma Düzeyi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), s.405-427. <https://dergipark.org.tr/pub/kefad/issue/59268/851444>.
- Çetin, B. (2012). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Profillerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 11(3), s.596-610.
- Demir, Ö. ve Çamlı, Ö. (2011). Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Uygulama Okullarında Karşılaşılan Sorunların Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Görüşleri Çerçevesinde İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), s. 117-139. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/16693/173510>
- Deniz S. ve Görgeç İ. (2019). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Mesleki ve Alan Seçimine Yönelik Motivasyonel Eğilimleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10(2), s.329-339.
- Gönç, T. (2016). Hemşireliğin Geleceği Mesleğin Cinsiyetsizleşmesini Vadediyor mu? Erkek ve Kadın Hemşirelik Öğrencilerinin Meslek ve Toplumsal Cinsiyeti İlişkilendirme Eğilimlerinin Sosyolojik Analizi. *Fe Dergi*, 8(1), s.143-167. https://doi.org/10.1501/Fe0001_0000000158.
- Gül Can, F., Gülbetekin, E., Güdücü Tüfekçi, F. ve Tunç, Y. (2021). Çocuk Gelişimi Programına Devam Eden Öğrencilerin Çocuk Sevme Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Ağrı Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), s.269-276. <https://doi.org/10.30569.adiyamansaglik.901130>.
- Gülen, S. (2020). Çocuk Gelişimi Okuyan Bireyin Sahip Olmak İstedığı Meslek ve Tercihlerinin Nedenleri ile Beraber İncelenmesi. *Turkish Studies: Educational Sciences*, 15(3), s.1893-1906. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.41996>.
- Karaoğlu, N., Avşaroğlu, S. ve Deniz, M. E. (2009). Yalnız mısın? Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinde Yalnızlık Düzeyi ile İlgili Bir Çalışma. *Marmara Medical Journal*, 22(1), s.19-26.
- Kartal, B. ve Kıymaz, Y. (2020). İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Perspektifinden: Niçin Öğretmen Olmak İstedim? Ne Hissediyorum? *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(2), s.516-536.

- Kızıldaş, E., Halmatov, M. ve Sarıçam, H. (2012). Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, s.173- 189.
- Kürkçü, A. (2021). *Kent İçi Ulaşımında Kadın Emeği: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ekseninde Otobüs Şoförü Kadınlar* (Yüksek lisans tezi) Pamukkale Üniversitesi.
- Lent, R. W. (2005). A Social Cognitive View of Career Development and Counseling. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Career Development and Counseling: Putting Theory and Research to Work* (s.101–127). John Wiley & Sons, Inc..
- Macharia, D. W. (2011). *A Study of Gender Differences in Career Choice in the Kenyan State Corporations* (Master thesis) University of Nairobi.
- Mete, A., Aktaş Reyhan, F., Çelik, N. ve Sayiner, F.D. (2019). Ebelikte Erkekler: Ebelik Öğrencilerinin Görüşleri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(2), s.266-274.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Montuenga, V. M., Garcia-Mainar, I. ve Molina, J. A. (2011). Gender Differences in Childcare: Time Allocation in Five European Countries. *Feminist Economics*, 17(1), s.119-150. <https://doi.org/10.1080/13545701.2010.542004>.
- Mozahem, Najib A. Kozbar, Dana K. Al Hassan, Ahmad W. ve Mozahem, Laila A. (2018). Gender Differences in Career Choices among Students in Secondary School. *International Journal of School & Educational Psychology*, s.1–15. <https://doi.org/10.1080/21683603.2018.1521759>.
- Murray, T. M. (2015). Culture and Climate: Factors That Influence the Academic Success of African American Students in Prelicensure Nursing Education. *Journal of Nursing Education*, 54(12), s. 704-707. <https://doi.org/10.3928/01484834-20151110-07>.
- Nas, F. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Arkadaşlık Seçiminde Cinsiyet, İnanç ve Etnisite Değişkenlerinin Önemi (Bartın Üniversitesi örneği). *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 7(3), s.489-497.
- Neculaesei, A. N. (2015). Culture and Gender Role Difference. *Cross-Cultural Management Journal*, 17(7), s.31-35.
- Newman, J. (1995). *Gender and Cultural Change*. Routledge.
- Pace, F. ve Sciotto, G. (2021). Gender Differences in the Relationship between Work–Life Balance, Career Opportunities and General Health Perception. *Sustainability*, 14(1), s.1-10. <https://doi.org/10.3390/su14010357>.
- Parlaktuna, İ. (2010). Analysis of Gender-Based Occupational Discrimination in Turkey. *Ege Academic Review*, 10(4), s.1217-1230. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eab/issue/39882/473315>.
- Payeras, P. S., Camacho-Minano, M.J.C., Soler, S. ve Cao, A. R. (2021). The Gendered Social Representation of Physical Education and Sport Science Higher Education in Spain. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(2), s.1-14. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1879768>.
- Polat, M., Dilekmen, M. ve Yasul, F. (2015). Öğretmen Adaylarında Okula Yabancılaşma ve Akademik Özyeterlilik: Bir Chaid Analizi İncelemesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), s.214-232. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inesj/issue/40013/475705>.
- Sezgin, E. ve Alabay, E. (2021). Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Ait Olma Düzeyleri İle Yetişkin Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(24), s.433-453. <https://doi.org/10.38155/ksbd.812193>.

- Şahin, İ., Şahin Fırat, N., Zoraloğlu, Y. R. ve Açıkgöz, K. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Sorunları. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 4(4), s.1435-1449.
- Tekindal, M. ve Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), s.153-172. <https://dergipark.org.tr/pub/uobild/issue/58856/813813>.
- Ulaş, O., Demirtas-Zorbaz S. ve Kızıldağ, S. (2016). Perception of Various Professions in Turkey. *Journal of Teaching and Education*, 5(1), s.739-744.
- Wan Chik W.Z., Salamonson Y., Everett B., Ramjan L.M., Attwood N., Weaver R., Saad Z. ve Davidson P.M. (2012), Gender Difference in Academic Performance of Nursing Students in a Malaysian University College. *International Nursing Review*, 59, s.387-393. <https://doi.org/10.1111/j.1466-7657.2012.00989.x>
- Weerarathna, R. S. ve Hapurugala, S. (2019). The Effect of Gender on Career Progression: A Conceptual Model. *International Journal of Business and Management*, 14(7), s.23-27. <https://doi.org/10.5539/ijbm.v14n7p23>.
- Wesarat, P., Sharif, M. Y. ve Majid, A.H.A. (2016). *A Framework for Assessing Gender Influence on Career Choice of Undergraduate Students in Thailand*. Proceeding BESSH-2016, 133(10), s.16-21.
- Word Bank, (2022). *Women, Business and the Law 2022*. Word Bank Group, <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1817-2>
- World Economic Forum (2021). *Global Gender Gap Report 2021*. https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2021.pdf
- Yağbasan, M. ve Aksoy, G. P. (2016). Erkek Anaokulu Öğretmenlerine Velilerin Bakış Açısı (Elazığ İli Özelinde Bir Alan Araştırması). *Turkish Journal of Educational Studies*, 3(3), s.85-113.
- Yeşilyaprak, B. (2014). *Globalization and Its Implications for Career Counseling: New Paradigms* (Invited Speaker) BIT’s 1st Annual Global Innovation Economic Congress-2014. (June, 27-29) Dalian,China.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi.
- YÖK (2023). *YÖK Atlas 2022*. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10701>. Erişim Tarihi: 27.01.2023
- Zeren, F. ve Köşgeroğlu, N. (2020). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Hemşirelik Mesleğine Yansımaları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(3), s.293-299. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.734808>.